

DRET CONSTITUCIONAL

Curs 1997-98

Codi: 20827

Crèdits:8.

Primer semestre

Tercer Curs de CCPP i de l'AD.

Grup matí (01): Prof. Joan Ll. Pérez Francesch

Grup tarda(51): Prof. José Algarrada

Objectius: Anàlisi dels fonaments teòrics i l'evolució històrica del constitucionalisme, aprofundir els aspectes més rellevants del concepte de constitució, com ara la seva estructura, reforma i garanties; finalment, tractar els principis constitucionals bàsics de la Constitució espanyola de 1978: l'Estat social i democràtic de Dret, la monarquia parlamentària i l'Estat de les Autonomies.

Programa de l'assignatura

BLOC I. EL CONSTITUCIONALISME

Tema 1. Els fonaments teòrics del constitucionalisme

1. Significat del constitucionalisme. 2. La llibertat i els drets individuals. 3. El pacte que crea l'Estat: el contractualisme. 4. La força ordenadora de la raó: el racionalisme. 5. La supremacia normativa. 6 L'origen del poder: la democràcia.

Tema 2. Evolució històrica del constitucionalisme

1. Els orígens: Anglaterra, Amèrica, França. 2. El segle XIX a Europa: recessió i represa del constitucionalisme. 4. El segle XX: democratització i extensió

Tema 3. El constitucionalisme espanyol

1. Els períodes constitucionals. 2. Característiques de la història constitucional espanyola. 3. El franquisme. 4. La transició política.

BLOC II. LA CONSTITUCIO

Tema 4. El concepte de Constitució

1 La pluralitat conceptual: racional-normatiu, sociològic, històric. 2. Constitució formal i material. 3. El concepte de Constitució a l'ordenament espanyol. 5. Tipus de constitució

Tema 5. Elaboració i reforma de la Constitució

1. El poder constituent: Titularitat, exercici i límits. 2. Els procediments d'elaboració de la Constitució. El procés constituent espanyol. 3. El poder de reforma: procediments i límits. 4. Les mutacions constitucionals. 5. La reforma de la Constitució espanyola de 1978.

Tema 6. Funcions, contingut i estructura de la Constitució

1. Les funcions de la Constitució 2. El contingut de la Constitució: la "matèria constitucional" 3. L'estructura de la Constitució: part orgànica i part dogmàtica 4. Característiques i estructura de la Constitució de 1978

Tema 7. Les garanties de la Constitució

1. Les garanties de la Constitució: la Justícia constitucional. 2. Els models històrics de Justícia constitucional: sistema americà i sistema europeu. 3. La Justícia constitucional a l'ordenament espanyol. 4. Els processos de control de constitucionalitat: el recurs i la qüestió d'inconstitucionalitat.

BLOC III. ELS PRINCIPIS CONSTITUCIONALS BASICS

Tema 8. La forma d'Estat (I): l'Estat de Dret

1. Estat de Dret: concepte. 2. La subjecció dels poders al Dret: principi de juridicitat 3. La distribució i el control dels poders públics 4. La garantia dels drets i llibertats

Tema 9. La forma d'Estat (II): l'Estat democràtic

1. La constitucionalització de la sobirania popular 2. El pluralisme polític 3. La participació: la representació política 4. La democràcia de partits

Tema 10. La forma d'Estat (III): l'Estat social

1. Estat social i Constitució
2. La igualtat material
3. La Constitució econòmica
4. Drets econòmics, socials i culturals
5. Eficàcia normativa i Estat social

Tema 11. La forma de govern: la Monarquia parlamentària

1. Forma política de l'Estat i forma de govern
2. La forma de govern parlamentària
3. Monarquia i principi democràtic: la Monarquia parlamentària

Tema 12 L'organització territorial de l'Estat

1. Els models teòrics i la seva evolució
2. El model de la Constitució de 1978: l'Estat autonòmic
3. Principis: unitat, autonomia, solidaritat
4. La construcció de l'Estat autonòmic: principi dispositiu i procés autonòmic

Bibliografia bàsica:

- ABENDROTH, FORSHOFF, DOEHRING, El Estado social, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1986
- AJA, Eliseo; TORNOS, Joaquín; FONT, Tomás; PERULLES, Juan Manuel; ALBERTI, Enoch, El sistema jurídico de las Comunidades Autónomas, Tecnos, Madrid, 1985
- ARAGON, Manuel, Dos estudios sobre la Monarquía parlamentaria en la Constitución española, Civitas, Madrid, 1990.
- ARAGON, Manuel, Constitución y democracia, Tecnos, Madrid, 1989.
- BLANCO VALDES, Roberto L., El valor de la Constitución, Alianza, Madrid, 1994
- X- CLAVERO, Bartolomé: Evolución histórica del constitucionalismo español, Tecnos, Madrid, 1984.
- CRUZ VILLALON, P., La formación del sistema europeo de control de constitucionalidad (1918-1939), Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1987
- DE OTTO, Ignacio, Derecho Constitucional. Sistema de fuentes, Ariel, Barcelona, 1988
- DE VEGA, Pedro, La reforma constitucional y la problemática del poder constituyente, Tecnos, Madrid, 1985

- FOSSAS ESPADALER, Enric- PEREZ-FRANCESCH, Joan Lluís, Llicons de Dret Constitucional, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1994
- GARCIA CANALES, Mariano, La Monarquía parlamentaria española, Tecnos, Madrid, 1991
- GARCIA DE ENTERRIA, Eduardo, La Constitución como norma y el Tribunal Constitucional, Civitas, Madrid, 1982
- GARCIA PELAYO, Manuel, Derecho constitucional comparado, Alianza, Madrid, 1984
- GARCIA PELAYO, Manuel: El Estado de partidos, Alianza, Madrid, 1984.
- GARCIA PELAYO, Manuel, Las transformaciones del Estado contemporáneo, Alianza Universidad, Madrid, (2a ed.), 1985
- GARRORENA, Angel, El Estado español como Estado social y democrático de Derecho, Tecnos, Madrid, 1984
- GONZALEZ ENCINAR, El Estado Unitario-Fedral, Tecnos, Madrid, 1985
- HESSE, H., Escritos de Derecho Constitucional, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1993.
- JIMENEZ DE PARGA, Manuel, Los regímenes políticos contemporáneos, Tecnos, Madrid, 1960 (ed. 1987)
- KRIELE, Martin: Introducción a la teoría del Estado, Depalma, Buenos Aires, 1980
- LOPEZ GUERRA, Luis (i altres), Derecho Constitucional, Tirant Lo Blanch, Valencia, 1994, 2 vols.
- LOPEZ GUERRA, Luis, Introducción al Derecho Constitucional, Tirant Lo Blanc, Valencia, 1994
- LÖWENSTEIN, Karl: Teoría de la Constitución, Ariel, Barcelona, 1983
- Mc ILWAIN, Charles Howard, Constitucionalismo antiguo y moderno, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1991
- MENENDEZ REXACH, Angel, La jefatura del Estado en el Derecho Público español, INAP, Madrid, 1979.
- MUÑOZ MACHADO, Santiago, Derecho Público de las Comunidades Autónomas, Civitas, Madrid, 1982

- PEREZ ROYO, Javier, La reforma de la Constitución, Congreso de los Diputados, Madrid, 1987.
- PEREZ TREMPES, Pablo, Tribunal Constitucional y Poder Judicial, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1985
- RUBIO LLORENTE, Francisco, La forma del poder, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1992
- STERN, Klaus, Derecho Constitucional de la República Federal Alemana, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1987 (Cap.1, Secc.2)
- TOMAS VILLAROYA, Joaquín, Breve historia del constitucionalismo español, Centro de Estudios Constitucionales, 1982.

AVALUACIO

- Presentació de les pràctiques i participació activa a classe, 25 %
- Examen final, 75%